

Ajuntament de Lleida

Aprovat per decret de data 12 de juny de 2023.
El vicesecretari general de l'Ajuntament de Lleida,
en funcions de secretari general.

ANNEX I.

POLITICA DEL SISTEMA INTERN D'INFORMACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA I DE DEFENSA DE L'INFORMANT

El Ple de l'Ajuntament de Lleida de 25 de febrer de 2022 va aprovar la declaració institucional de lluita contra el frau, on s'estableix:

“Un dels principals objectius de l'Ajuntament de Lleida és reforçar, dins de l'àmbit de les seves competències, la política antifrau en el desenvolupament de les seves funcions. Per això, l'Ajuntament, a través d'aquesta declaració institucional, vol manifestar el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals i la seva adhesió als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestedat, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que es relacionen amb ella com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal de l'Ajuntament, en el seu caràcter d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís tenint entre altres deures els de “vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar conformement als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes” (article 52 de la Llei 7/2017, de 12 d'Abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic).

L'Ajuntament persegueix, amb aquesta política, consolidar dins de l'organització una cultura que desterrí tota activitat fraudulenta i que faciliti la seva prevenció i la detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

L'Ajuntament de Lleida ha estat el primer ajuntament en encarregar a la Sindicatura de Greuges la gestió de la Bústia Ètica i de Bon Govern.

L'Ajuntament engegarà mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'experiència anterior i en l'avaluació del risc de frau.

Així mateix, procedirà a denunciar aquelles irregularitats o les sospites de frau que poguessin detectar-se, a través dels canals interns de notificació i sempre en col·laboració amb l'Oficina Antifrau de Catalunya i el Servei Nacional de Coordinació Antifrau, integrada en la Intervenció General de l'Administració de l'Estat. Tots els informes es tractaran en la més estricta confidencialitat i d'acord amb les normes que regulen aquesta matèria.

En definitiva, l'Ajuntament de Lleida ha adoptat una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per prevenir i detectar, en la mesura del possible, qualsevol actuació fraudulenta i, en el seu cas, esmenar les seves conseqüències, adoptant per a això els principis d'integritat, imparcialitat i honestedat en l'exercici de les seves funcions.”

L'Ajuntament de Lleida es referma en aquests objectius i plasma en aquest document l'estratègia per a la implantació del seu *Servei intern d'informació* que ha de servir per definir la seva política d'actuació i implantació, i té la finalitat de donar compliment a l'art. 5.2.h) de la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, fruit a la vegada de la transposició al nostre ordenament jurídic de la Directiva 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.

En el preàmbul de la Llei es mostra la preocupació del legislador per que totes les institucions, organismes i altres personificacions que exerceixen funcions públiques disposin d'un sistema eficaç per detectar les pràctiques irregulars que es descriuen a la llei, en atenció a la necessitat d'oferir un marc comú i general de protecció dels informants, de no facilitar resquícies que puguin danyar greument l'interès general, estenent-se a tots els municipis l'obligació de comptar amb un Sistema intern d'informació. Esdevenint així el Sistema Intern d'Informació de caràcter obligatori per a tot el sector públic, de conformitat amb l'art. 13.1.a) de la Llei 2/2023.

L'Ajuntament de Lleida va ser pioner en l'establiment d'un bústia d'alertes i informacions: la Bústia Ètica i de Bon Govern posada en marxa ja el 19 de febrer del 2020 sota la gestió de la Sindicatura de Greuges, que està plenament consolidada amb més d'un centenar de qüestions plantejades anualment. Aquest model de bústia s'està estenent arreu de Catalunya mitjançant la versió que ofereix l'Administració Oberta de Catalunya.

El corpus d'aquest Sistema intern d'informació el componen, conjuntament amb aquest document, la Instrucció del procediment de gestió d'informacions, la Bústia de comunicació d'informants i el Responsable del sistema. De tot aquest conjunt se'n farà una avaluació anual on el Responsable del sistema intern d'informació detallarà a nivell estadístic totes les informacions rebudes i les actuacions fetes, així mateix també contindrà les possibles modificacions o adaptacions a efectuar fruit de les noves normatives sorgides i de l'experiència obtinguda en la gestió de les informacions.

Els principis i les actuacions definides en aquest document s'aniran actualitzant a mesura que es vagi concretant el desplegament d'aquesta llei, ja que cal recordar que possiblement comportarà reformes legislatives en els àmbits penal, processal i laboral, entre altres, i altres lleis *ad hoc*. Dins d'aquest futur desplegament legislatiu, cal esmentar l'inici dels treballs d'elaboració d'una llei catalana que acabi de definir aquesta regulació a Catalunya amb l'establiment d'un organisme equivalent a l'Autoritat Independent de Protecció a l'Informant d'àmbit estatal, cosa que la recent Disposició Addicional Setena de la Llei 3/2023, del 16 de març, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic per al 2023 ja ha fet atorgant la competència en aquest àmbit, i mentre no es desplegui la nova normativa, a l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Ajuntament de Lleida

Així mateix cal continuar lluitant per a que conjuntament amb tot aquest desplegament normatiu es despleguin accions orientades a un canvi més profund i durador, cultural i de mentalitat, que elimini les percepcions negatives que encara s'arrossegueu, i es proporcioni la suficient confiança al potencial alertador/a.

És necessària, així mateix, una reflexió general per transformar la mirada col·lectiva i concebre l'alerta com un acte cívic i de responsabilitat, no com una deslleialtat o una traïció.

Tenint en compte totes aquestes consideracions l'Ajuntament de Lleida es proposa regir el seu Sistema intern d'informació i la defensa de l'informant pels següents principis generals:

- **ACCESSIBILITAT:** Qualsevol informant dels que la llei anomena en l'àmbit personal d'aplicació (art. 3) ha de tenir la possibilitat d'informar d'una de les possibles infraccions regulades a l'art. 2.
Aquesta accessibilitat es manifesta amb la possibilitat d'informar a través del canal de comunicació d'informants de l'Ajuntament de Lleida situat a la web de l'ajuntament, fins i tot anònimament.
La informació i l'accés sobre aquest canal es troba perfectament identificable a la pàgina d'inici de la web municipal.
També, qualsevol informant pot demanar entrevista presencial amb el Responsable del Sistema intern d'informació que es facilitarà en un màxim de set dies.
Així mateix, pot presentar-se la informació per correu postal adreçat al Responsable del Sistema intern d'informació de l'Ajuntament de Lleida.
Tanmateix es facilita l'accés als canals externs d'informació existents a nivell estatal, català i europeu.
- **SEGURETAT:** El Sistema intern d'informació està dissenyat, establert i gestionat de forma segura amb protecció de dades i impedit l'accés al personal no autoritzat.
El canal de comunicació d'informants es basa en l'eina de GlobalLeaks especialitzada en canals de Whistleblowing que segueix els estàndards més elevats de seguretat. Així mateix el gestor d'expedients utilitzat compleix plenament amb la normativa sobre seguretat.
- **CONFIDENCIALITAT:** Es garanteix la confidencialitat de la identitat de l'informant i de qualsevol tercer que figuri en la informació, i de les actuacions desenvolupades en la gestió i la tramitació de les informacions rebudes.
Aquesta confidencialitat, respecte l'informant, permet arribar fins al total anonimat. El canal de comunicació d'informants permet fer una comunicació d'informació totalment anònima sense incloure cap dada identificant, i a més s'utilitza un navegador que no registra i guarda les adreces IP.

Inclòs, si s'aporta la informació a través d'altres canals de denúncia que no son els establerts o a altres membres del personal no responsables del tractament s'ha de trametre immediatament al Responsable del Sistema intern d'informació sota l'advertiment de que el trencament de la confidencialitat està tipificada d'infracció molt greu.

Així mateix totes les persones susceptibles de rebre informacions a través de tots els canals disponibles de l'Ajuntament rebran formació sobre la seva obligació de transferir immediatament i guardant la més estricta confidencialitat la informació al responsable competent.

- **PREFERÈNCIA:** El Sistema intern d'informació és la via preferent per informar sobre aquestes irregularitats.
- **INTEGRACIÓ:** El Sistema intern d'informació integrarà tots els canals d'informació establerts a l'Ajuntament de Lleida.
- **INDEPENDÈNCIA:** Es un sistema totalment independent dels sistemes d'altres entitats o organismes. A més el Responsable del Sistema intern d'informació ha de desenvolupar les seves funcions d'una manera independent i autònoma respecte de la resta d'òrgans de l'Ajuntament i no podrà rebre instruccions de cap tipus en el seu exercici disposant de tots els mitjans personals i materials necessaris per portar-ho a terme.
- **GARANTIA:** A banda de les garanties de confidencialitat establertes, es garanteix el dret dels afectats per les informacions a rebre informació sobre les accions o omissions que se'ls atribueixen i a ser escoltats en qualsevol moment. Així mateix es garanteix el respecte a la presumpció d'innocència i a l'honor dels afectats. Tanmateix es garanteix el tractament efectiu de les informacions per tal que l'Ajuntament pugui ser el primer en conèixer les presumptes irregularitats.
- **PROTECCIÓ:** Tots els informants que s'identifiquin rebran la protecció de la confidencialitat, però a més a més es protegirà als informants amb mesures de suport, i protecció en front les represàlies. Aquest principi de protecció s'ha d'entendre d'una manera integral ja que inclouria el nostre canal intern d'informació i els canals externs estatal, català i europeu per tots aquells informants que desitgin informar-los directament o fer una doble comunicació. Estenent-se aquesta protecció també als anomenats facilitadors.
- **DILIGÈNCIA:** El tractament de les diferents informacions i la tramitació de tot el procediment es farà amb la màxima diligència, ja que una actuació diligent i eficaç de la pròpia organització pot paralitzar les conseqüències perjudicials de les actuacions investigades.

- **IMPARCIALITAT:** Els informants i tercers afectats, les informacions i actuacions han de ser tractades amb total imparcialitat, mantenint en tot moment un criteri independent i aliè a tot interès particular personal o corporatiu.
- **INTEGRITAT:** Totes les actuacions que es duguin a terme han d'ésser guiades per aconseguir una finalitat de servei públic i preservació de la legalitat.
- **EXEMPLARITAT:** Totes les informacions presentades han de ser estudiades amb la profunditat necessària perquè no quedi dubte ni a l'informant, ni als tercers afectats o a l'organització de la utilitat del canal intern de comunicació d'informacions.
- **HONESTEDAT:** Les actuacions i les tramitacions efectuades s'han de basar en el compliment de la normativa i el codi ètic imperant sense tenir en compte altres circumstàncies.
- **RESPECTE:** Des del moment en que es rep qualsevol informació s'ha de tractar amb absolut respecte, independentment de quin sigui l'informant, i si s'identifica o no. Així mateix els tercers afectats per les informacions han de rebre un tracte que no suposi cap diferència amb la resta de membres de l'Ajuntament.
- **RESPONSABILITAT:** Tots els procediments seguits dins l'àmbit del Sistema intern d'informació s'han d'assumir amb la màxima responsabilitat respecte a la institució, els informants i els afectats.
- **TRANSPARÈNCIA:** Indubtablement els procediments objecte d'aquest tractament no poden tenir el grau de transparència que es defensa per la majoria de procediments que porta a terme aquesta administració, degut al seu objecte i els seus actors. Però això no impedeix que el servei no faci públiques les dades anuals de les seves actuacions emprant valoracions de tipus estadístic que serveixin a la pròpia institució i a la ciutadania per valorar el seu funcionament i posar en relleu la seva efectivitat.
- **FORMACIÓ:** La formació continuada dels possibles usuaris del canal d'informació es imprescindible perquè la iniciativa tingui l'èxit desitjat. Cal que tots els membres de l'organització coneguin l'existència d'aquest canal, com interactuar-hi, com es gestionen les informacions i els seus drets a la confidencialitat i a la protecció en front a possibles represàlies. Tant la Directiva UE com la Llei 2/2023 estableixen que la informació i la formació son imprescindibles en aquesta eina. Per tant la formació sobre aquesta eina ha de ser permanent en l'organització i ha de permetre la consolidació i la normalitat de la comunicació de qualsevol irregularitat que es detecti en raó de la relació laboral o professional amb l'Ajuntament.

- **INFORMACIÓ:** Molt relacionat amb l'anterior, la informació sobre l'existència d'aquest canal i la seva gestió, així mateix, com la política de confidencialitat i protecció a l'informant ha de contribuir a la cultura d'integritat que es proposa anar instaurant. Aquesta informació ha de ser fàcilment visible i accessible per a tots tant a la web municipal com a la intranet, perquè tots els vinculats laboralment o professionalment amb l'Ajuntament puguin accedir fàcilment a poder facilitar informacions i sàpiguen com ho poden fer i que pot succeir. Així mateix, anualment es publicaran les dades estadístiques d'aquest canal per a què tothom conegui les dades del seu funcionament.

El tractament de totes les informacions rebudes, tant en l'àmbit personal com en el material, s'han de regir per aquests principis, sense menystenir que en funció de les informacions aportades s'hagin de tenir en compte altres principis més específics aplicables als supòsits.

Així mateix, la defensa del denunciador i la seva protecció cal considerar-la com la pedra angular sobre la qual ha de pivotar tot el procediment de gestió del Sistema intern d'informació i la clau de l'èxit d'aquest objectiu que ha de permetre una implantació progressiva de les polítiques d'integritat en el nostre Ajuntament. La confiança que s'ha d'anar generant en el sistema des del tractament seriós i diligent de totes les informacions rebudes i la protecció efectiva dels informants ha de contribuir en gran manera a l'assentament d'aquesta cultura d'integritat, objectivitat i honestedat.

Per poder desenvolupar aquesta tasca, la protecció i defensa dels informants, s'utilitzaran totes les eines materials i personals a disposició de l'Ajuntament de les que al·ludeix la llei en els termes que normativament s'estableixin.

Finalment s'estableix que és del màxim interès d'aquest Ajuntament ser el primer coneixedor de totes aquelles irregularitats i infraccions originades en el seu àmbit per poder-hi donar una solució amb la màxima immediatesa, aconseguint així el mínim dany possible en la institució. I per aconseguir-ho, es reconeix la protecció dels informants com el factor clau que ha d'afavorir el clima adient perquè les informacions puguin arribar amb la màxima fluïdesa i agilitat que permeti a la institució mantenir el més alt llindar de reputació dins les administracions públiques.